

KESKEISTÄ ON YKSILÖLLINEN KUNTOUTUSSUUNNITELMA

Edellisen Kuntoutus-lehden pääkirjoituksessa Maarit Karhula nosti perustellusti esiin kuntoutuksen tutkimuksen yhdenvertaisuuden merkityksen sekä osallistavien lähestymistapojen hyödyntämisen interventioita kehitettäessä. Tähän liittyen myös kliinisissä kuntoutuskäytännöissä on syytä kiinnittää erityistä huomiota kaikkien kuntoutujaryhmien yhdenvertaiseen kohteluun. Keskeistä on jokaisen yksilön osallistuminen ja osallistaminen hänen kuntoutussuunnitelmaansa moniammatillisesti tehtäessä ja kuntoutusta toteutettaessa. Toivottavaa on, että tulevaisuudessa sähköisiä potilastietojärjestelmiä ja Kanta-palvelua voidaan hyödyntää sujuvasti myös hoito- ja kuntoutussuunnitelmien laatimiseen ja säännönmukaiseen päivittämiseen – tähän tarvitaan valtakunnallisesti koordinoitua kehitystyötä.

Hyvinvointialueilla on lakisääteinen lääkinnällisen kuntoutuksen järjestämisvastuu. Myös muiden järjestämisvastuulla olevien kuntoutuspalvelujen osalta keskeinen koordinaatiovastuu on hyvinvointialueilla. Näin ollen hyvinvointialueilla tulisi panostaa kuntoutuksen koordinointiin varaamalla tähän muun muassa riittävästi henkilöresurssia. Panostus kuntoutukseen vähentää kustannuksia hoidosta ja hoivasta. Kuntoutukseen ohjauksen tulee toteutua yksilöllisten asiakastarpeiden mukaisesti. Keskeistä on toteuttaa tarkoituksenmukainen palvelujen kokonaisuus sovittamalla yhteen eri järjestäjien ja tuottajien palvelut parhaalla mahdollisella tavalla. Tärkeää on huomioida sosiaali- ja terveysministeriön vuoden 2022 lopussa julkaisemat asiaan liittyvät ohjeet: ”Valtakunnalliset lääkinnälliseen kuntoutukseen ohjaamisen perusteet: Opas terveyden- ja sosiaalihuollon ammattilaisille ja kuntoutuksen parissa työskenteleville”.

Kuntoutus-lehti on edelleen tärkeä kansallinen foorumi kuntoutukseen liittyvien tieteellisten tutkimustulosten julkaisuun sekä yleiseen kuntoutusaiheiseen keskusteluun. Tässä lehdessä julkaistaan kolme tieteellistä tutkimusta, yksi puheenvuoro ja kaksi lektiota.

Ensimmäisessä tutkimuksessa selvitettiin osatyökyvyttömyyseläkeläisten fyysistä työkuormitusta sekä kuormitustekijöiden yhteyttä täydelle työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymiseen. Tutkimus toi uutta tietoa kohderyhmän kokemuksista. Kohdennettaessa jatkossa toimia

osatyökyvyttömyyseläkeläisten työssä jatkamisen tukemiseen on erityisen tärkeää kiinnittää huomiota muun muassa fyysisesti hankaliin työasentoihin kuormituksen vähentämiseksi.

Toisessa tutkimuksessa tarkasteltiin Kelan sydänekuntoutuksen ydinelementtejä asiakkaan näkökulmasta. Kansainvälisen tutkimuskirjallisuuden perusteella ydinelementit viittaavat niihin tekijöihin, joiden kautta kuntoutuksen halutut vaikutukset mahdollistuvat ja jotka johtavat toivottuihin tuloksiin. Tutkimus tuotti uutta tietoa, joka täydentää ymmärrystä ydinelementtien merkityksestä ja toteuttamisesta sydänekuntoutuksessa. Sydänekuntoutuksen ydinelementit ohjaavat kuntoutuksen ammattilaisia määrittämään sen, mitä asiakkaiden kuntoutumisen tueksi tarjotaan, ja siten vahvistavat, että palvelu kattaa tutkitusti asiakkaita hyödyttävät aihepiirit. Asiakkaan kokemus sydänekuntoutuskurssin toteutumisesta ja toteuttamisesta oli merkityksellistä hänen kuntoutumisensa kannalta, mikä tulisi ottaa huomioon sekä kuntoutuksen ydinelementtien määrittelyissä että kuntoutuksen suunnittelussa ja kehittämisessä.

Kolmannessa tieteellisessä tutkimuksessa tutkittiin psykososiaalisen tuen ja kuntoutuksen lähtökohdista kirjoittamisen ja kirjoittajaryhmään osallistumisen potentiaalia rintasyöpään sairastuneiden tukimuotona. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää rintasyöpään sairastuneiden kirjallisuusterapeuttisia menetelmiä hyödyntävän kirjoittajaryhmän toiminnan merkityksiä osallistujilleen. Tulokset viittaavat kirjallisuusterapeuttisten menetelmien ja kirjoittamisen käytön potentiaaliin rintasyöpään sairastuneiden kokemusten käsittelyn välineenä. Kirjallisuusterapeuttista ryhmätoimintaa voisi hyödyntää paitsi rintasyöpään sairastuneiden psykososiaalisena tukimuotona, myös muiden vastaavan kaltaisten kohderyhmien kuntoutuksessa.

Puheenvuorossa pohditaan, miten sensorisen integraation terapiaa (SI-terapiaa) voisi toteuttaa luonnossa. SI-terapia on erityisesti toimintaterapiassa käytetty menetelmä, ja se vaatii terapeutilta erikoistumiskoulutuksen. Puheenvuorossa todetaan, että luontoympäristöistä voi saada terveys- ja hyvinvointihyötyjä, jotka liittyvät fyysiseen aktiivisuuteen, psyykkiseen hyvinvointiin, sosiaaliseen vuorovaikutukseen sekä immuunipuolustuksen vahvistumiseen. Puheenvuoro sisältää monia ennakkoluulottomia ajatuksia ja varmasti keskustelua herättäviä näkökulmia tähän tärkeään aiheeseen.

Molemmat lektio-kirjoitukset ansaitsevat paikkansa tässä lehdesssä. Nämäkin osoittavat, miten monimuotoista on kuntoutuksen tieteellinen tutkimus. Samalla haluan onnitella teitä väitöstutkimustenne valmistumisesta.

Toivon jälleen lehden artikkelien saavan aikaan runsaasti keskustelua näistä tärkeistä teemoista. Lisäksi haluan toivottaa kaikille lukijoille liikunnallista ja muutoinkin aktiivista sekä turvallista kesää.

Mika Pekkonen

päätoimittaja

LKT, eMBA, toimitusjohtaja, Kuntoutuskumppani